

M U Z I E K

NIEUW LICHT OP MAX REGER

Wanneer wij eens nagaan, welke nieuwe indrukken het afgelopen concertseizoen geschonken heeft, dan valt het ons o.m. op, dat aan het werk van Max Reger meer aandacht besteed is dan ooit tevoren. Men behoeft zich slechts tot Amsterdam en Utrecht te bepalen om reeds drie werken van Reger op te noemen, welke voor noviteiten konden doorgaan: Mengelberg introduceerde den *Hymnus der Liebe*, Eduard van Beinum bracht de *Romantische Suite* en Willem van Otterloo voerde zoowel de *Romantische Suite* als *Psalm 100* uit, nadat Carl Schuricht kort te voren met het U.S.O. een grandioze uitvoering had gegeven van de *Hiller-varianties*.

Deze aanvullingen van onze kennis van Reger waren even welkom als noodzakelijk, want het wordt hoog tijd, dat wij ons gaan losmaken van de stereotiepe opvatting, als zou de verdienste van Max Reger hoofdzakelijk bestaan hebben uit zijn op Bach gegrondvest contrapuntisch meesterschap. In het oog van de muzikale goe-gemeente gaat Reger reeds jaar en dag door voor een verbazend knap, maar vrij vervelend componist: een droogstoppel, een fuga-smid, een variatie-maniak en een modulatie-draaitol. Deze oppervlakkige voorstelling steunt veeleer op de muziekhistorische handboeken, dan op het levend contact met Reger's muziek. Alleen reeds de kennismaking met de *Romantische Suite* zal bij degenen, die onbevooroordeeld weten te luisteren, door deze voorstelling een dikke streep gehaald hebben. Want uit dit stuk

heeft men — waarschijnlijk tot veler verrassing — kunnen ervaren, dat de „academicus” Reger tevens een dichterlijke natuur was, die heusch niet altijd met zijn neus in de fuga zat. Reger was niet alleen een kundig handwerksman, doch hij bezat tevens een flexibel kunstenaarsgemoed, dat voor de poëtische dingen van het leven (dit bewijzen immers ook zijn liederen) tot een zuiver gevoel in staat was.

De *Romantische Suite* heeft zijn ontstaan te danken aan den indruk, welke de natuurlyriek van den dichter Eichendorff op den componist Reger heeft gemaakt. En Reger schept in volle vrijheid, doch in innig contact met Eichendorff's romantische strophen, een drietal muzikale evocaties (*Notturmo*, *Scherzo* en *Finale*), waarin hij den poëtischen gevoelsinhoud geheel op de wijze der impressionisten in klank heeft weergegeven. Hier staan wij dus voor een onverwachte combinatie: de „formalist” Reger en het impressionisme!

De muziekvrienden, wier waardeering niet al te zeer aan de stijl-schema's vastgeklonken zit, weten echter dat een rijk geschakeerd concertleven ons herhaaldelijk dwingt, tegenover bepaalde classificaties, welke men in theorie gaarne bindend verklaart, een soepel en waakzaam standpunt in te nemen. In de muziekhistorische overzichten wordt Debussy vaak kortweg de meester van het impressionisme genoemd. Debussy was echter niet enkel impressionist! Wanneer men zijn werken in hun veelzijdigheid kent, ziet men dat de absolute muziek in zijn oeuvre een minstens zoo voorname rol speelt. En